

23 กุมภาพันธ์ 2569

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง
ผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีไซสถาบันการเงิน

ที่ ธปท.ว. 1362/2569 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) จำนวน 4 ฉบับ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 จำนวน 4 ฉบับ ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 143 ตอนพิเศษ 48 ง ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2569 เป็นต้นไป ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 11/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 12/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 13/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

4. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 14/2569 เรื่อง รายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

สาระสำคัญของการออกประกาศทั้ง 4 ฉบับ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน และการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบดังกล่าว รวมถึงการประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน

ทั้งนี้ ขอให้ผู้ประกอบการเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด
โดยเคร่งครัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ดร. พงษ์

(นายณพงศ์ธวัช โพธิกิจ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน
และเทคโนโลยีทางการเงิน
ผู้ว่าการแทน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 11/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569
 2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 12/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569
 3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 13/2569 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569
 4. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 14/2569 เรื่อง รายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5048, 0 2283 6413, 0 2283 5027

โทรสาร 0 2282 7717

หมายเหตุ [] ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดให้มีการประชุมชี้แจงในวันที่ ณ

[X] ไม่มีการประชุมชี้แจง

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ 13 /2569

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อย
ที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ด้วยระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจ ช่วยให้การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ มีประสิทธิภาพและปลอดภัย และมีส่วนสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังมีการเชื่อมโยงกับผู้ใช้บริการของระบบที่หลากหลายและมีจำนวนมากทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น การให้บริการระบบดังกล่าวจึงต้องมีการดูแลความเสี่ยงเชิงระบบ (systemic risk) เพื่อให้ระบบมีเสถียรภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย และมีการดำเนินการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสาธารณะและผู้มีส่วนได้เสียอย่างครบถ้วน เปิดกว้างให้ผู้ใช้บริการของระบบที่มีความพร้อมและคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดสามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวได้อย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งยังต้องมีการกำกับดูแลการให้บริการในมิติของการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันหรือที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บจากผู้ให้บริการที่เป็นร้านค้า ธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน เพื่อให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ซึ่งครอบคลุมบริการโอนเงินและบริการชำระเงินทั้งในประเทศและระหว่างประเทศที่ให้บริการโดยผู้ใช้บริการของระบบโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อสนับสนุนให้มีกลไกการกำกับดูแลให้การให้บริการมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ข้างต้น ตามหลักการของการมีโครงสร้างพื้นฐานที่เปิดกว้าง (open infrastructure) การเชื่อมต่อบริการระหว่างกันได้ (interoperability) การส่งเสริมให้เกิดการแข่งขัน (open competition) และการมีบริการการชำระเงินที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 24 มาตรา 25 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ตามความในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับ

3.1 ผู้ประกอบธุรกิจระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยรายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

3.2 ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS)

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน” (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) หมายความว่า ระบบโอนเงินรายย่อยระหว่างผู้ใช้บริการของระบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดให้เป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน

“ผู้ประกอบธุรกิจ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS)

“ผู้ใช้บริการของระบบ” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับที่ให้บริการทั้งในประเทศและระหว่างประเทศผ่านระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ทั้งที่เป็นผู้ใช้บริการของระบบโดยตรงและผู้ใช้บริการของระบบโดยอ้อม

“ผู้ใช้บริการของระบบโดยตรง” (direct participant) หมายความว่า ผู้ใช้บริการของระบบที่ยินยอมผูกพันตามข้อตกลงในการให้บริการ (service agreements) และข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) โดยได้มีการเชื่อมกับระบบดังกล่าวโดยตรง

“ผู้ใช้บริการของระบบโดยอ้อม” (indirect participant) หมายความว่า ผู้ใช้บริการของระบบที่ยินยอมผูกพันตามข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) โดยมีการเชื่อมกับระบบดังกล่าวผ่านผู้ใช้บริการของระบบโดยตรง

“ข้อตกลงในการให้บริการ” (service agreements) หมายความว่า หลักเกณฑ์ข้อตกลง รวมถึงข้อกำหนดและเงื่อนไข ที่กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างผู้ประกอบธุรกิจ

และผู้ให้บริการของระบบโดยตรง และวิธีปฏิบัติในการให้บริการระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ทั้งในกรณีปกติและกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน

“**ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ**” (business rules) หมายความว่า ข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้ให้บริการของระบบ ซึ่งกำหนดแนวปฏิบัติด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นในการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การให้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย เป็นธรรม ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและกรอบหลักการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

“**คณะกรรมการขับเคลื่อนระบบการชำระเงิน**” (Payment Strategy Forum: PSF) เรียกโดยย่อว่า “**คณะ PSF**” หมายความว่า คณะทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดตั้งเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อน เสนอแนะ และผลักดันการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการชำระเงินให้สอดคล้องตามกรอบทิศทางและนโยบายด้านการพัฒนาระบบการชำระเงิน ทั้งนี้ ภายใต้ขอบเขตอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

“**ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ**” (payment service fee) หมายความว่า ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้บริการ และค่าธรรมเนียมอื่นใด (เช่น ค่าปรับ หรือค่าส่วนลด) ที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกัน หรือที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บจากผู้ให้บริการที่เป็นร้านค้า ธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

“**รพท.**” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

4.2 หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS)

4.2.1 ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules)

ผู้ประกอบการธุรกิจต้องมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดทำข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) ที่ครอบคลุมบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) และดำเนินการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงการร่วมทางธุรกิจตามหลักการที่คณะ PSF กำหนด รวมทั้งรวบรวมและเผยแพร่ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจเพื่อให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถเข้าถึงข้อมูลและมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการใช้บริการของระบบได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน (ตามแนวทางการกำหนดข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (guideline for business rules) ตามเอกสารแนบ 1)

ในการดำเนินการข้างต้น รพท. อาจให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ หรือข้อสังเกต หรือให้ผู้ประกอบการธุรกิจดำเนินการให้มีการปรับปรุงข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) ให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลความมั่นคง ความปลอดภัย การคุ้มครองผู้ใช้บริการ

หรือการส่งเสริมการใช้บริการและการพัฒนาระบบการชำระเงิน โดยอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำส่งข้อมูล รายงาน หรือเอกสาร ไม่ว่าจะรูปสื่อใด ๆ รวมทั้งให้ชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความเพิ่มเติมด้วยก็ได้

ทั้งนี้ เมื่อมีการประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญ ต่อระบบการเงิน (SIRPS) ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการให้มีข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4.2.1 ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันที่ ธปท. ประกาศรายชื่อระบบ การชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS)

4.2.2 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ

การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บเป็นส่วนสำคัญ ในการกำหนดข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) โดยผู้ใช้บริการของระบบต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บอย่างโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่ปิดกั้นการเข้าถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่สำคัญ หรือการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบดังกล่าว โดยดำเนินการตามหลักการที่คณะ PSF กำหนด และ ต้องสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บตามเอกสารแนบ 2 ทั้งนี้ ให้ผู้ใช้บริการของระบบนำเสนอคณะ PSF เพื่อให้ความเห็นด้วย

(2) แจ้งรายละเอียดการเก็บค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ ให้ ธปท. ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนใช้บังคับ หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมดังกล่าว โดย ธปท. อาจสั่งให้ผู้ให้บริการของระบบส่งข้อมูลเพิ่มเติม หรือทักท้วง หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ใช้บริการของระบบปฏิบัติตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินการด้วยก็ได้ โดยในการดำเนินการดังกล่าว ธปท. จะแจ้งให้ผู้ให้บริการของระบบทราบ ซึ่งหาก ธปท. มิได้ขอให้ส่งข้อมูลเพิ่มเติม ทักท้วง หรือกำหนด เงื่อนไขใดให้ผู้ให้บริการของระบบปฏิบัติภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารถูกต้องครบถ้วน ให้ผู้ใช้บริการ ของระบบเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามรายละเอียดอัตราค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ ที่ได้จัดส่งให้ ธปท. ได้

ทั้งนี้ เมื่อมีการประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบ การเงิน (SIRPS) ให้ผู้ใช้บริการของระบบดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบ เรียกเก็บให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 4.2.2 และแจ้งให้ ธปท. ทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ ธปท. ประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญ ต่อระบบการเงิน (SIRPS) โดยในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บในอัตราเดิมไปก่อนได้

4.3 การขอผ่อนผันการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บริการของระบบไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดตามประกาศฉบับนี้ โดยมีเหตุจำเป็นหรือเหตุการณ์พิเศษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การให้บริการอย่างต่อเนื่องหรือต่อความน่าเชื่อถือของระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบ การเงิน (SIRPS) ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บริการของระบบสามารถยื่นขอผ่อนผันการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ดังกล่าว พร้อมชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นต่อ ธปท. เป็นหนังสือหรือด้วยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนด โดย ธปท. อาจพิจารณาอนุญาตหรือไม่ก็ได้ หรือกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บริการของระบบขอผ่อนผันระยะเวลาการปฏิบัติ ตามข้อ 4.2.1 วรรคสาม และข้อ 4.2.2 วรรคสอง ธปท. อาจผ่อนผันระยะเวลาดังกล่าวได้ แต่ต้องไม่เกิน 180 วันนับแต่วันที่ ธปท. ประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงิน รายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS)

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569

(นายวิทัย รัตนากร)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5048, 0 2283 6413, 0 2283 5027

แนวทางการกำหนดข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (guideline for business rules)

ผู้ประกอบการธุรกิจต้องมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดทำข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) เพื่อใช้เป็นแนวทางและมาตรฐานในการให้บริการที่ตีร่วมกัน สนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่เปิดกว้าง (open infrastructure) และมีการเชื่อมต่อบริการระหว่างกันได้ (interoperability) รวมทั้งสามารถให้บริการที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) ควรครอบคลุมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น รูปแบบการให้บริการ (business and operation) ข้อกำหนดทางเทคนิค (technical requirements) และมาตรการบังคับใช้หรือบทลงโทษ (enforcement) ซึ่งสามารถอ้างอิงตาม Principles for Financial Market Infrastructure (PFMI) และ PISA Framework ของ European Central Bank (ECB) ในส่วนของหลักการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กรอบหลักการและแนวทางสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules)	
กรอบหลักการที่ 1 กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือแนวปฏิบัติ (legal basis)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดรายละเอียดของข้อตกลงอย่างชัดเจน โปร่งใส สอดคล้องตามหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนด เพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กรอบหลักการที่ 2 ธรรมาภิบาล (governance)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล มีความชัดเจน โปร่งใส ส่งเสริมให้การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการดำเนินการของผู้เกี่ยวข้อง (stakeholders)
กรอบหลักการที่ 3 กรอบหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงภาพรวม (framework for the comprehensive management of risks)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้มีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ครอบคลุมความเสี่ยงด้านต่าง ๆ เช่น ความเสี่ยงด้านกฎหมาย ด้านเครดิตและด้านการชำระดุล ด้านสภาพคล่อง ด้านปฏิบัติการ และด้านอื่น ๆ
กรอบหลักการที่ 4 ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรมีกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการวัด ติดตาม และจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการของระบบและประชาชน รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการหักบัญชีและชำระดุล เพื่อให้เชื่อมั่นได้ว่าผู้ใช้บริการของระบบมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอ สามารถรองรับความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้นได้

กรอบหลักการและแนวทางสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules)	
กรอบหลักการที่ 5 หลักประกันของผู้ใช้บริการของระบบ (collateral)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้มีการวางหลักประกันที่มีความเสี่ยงต่ำ ทั้งความเสี่ยงด้านเครดิต ด้านสภาพคล่อง และด้านตลาด เพื่อรองรับความเสี่ยงด้านเครดิต
กรอบหลักการที่ 7 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรครอบคลุมถึงการวัด ติดตาม และจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีประสิทธิภาพ มีการติดตามความเพียงพอของสินทรัพย์สภาพคล่องอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ การเตรียมการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินควรครอบคลุมถึงเหตุผิมนัดการชำระดุลของผู้ใช้บริการของระบบจนส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องในระบบเป็นวงกว้าง
กรอบหลักการที่ 8 ผลสิ้นสุดการชำระดุล (settlement finality and crediting of end user)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับผลสิ้นสุดการชำระดุลไว้อย่างชัดเจน
กรอบหลักการที่ 9 ความเสี่ยงจากการชำระดุล (money settlement)	กรณีที่มีการชำระดุลระหว่างผู้ให้บริการของระบบไม่ได้ใช้เงินในบัญชีที่ธนาคารกลาง (central bank money) ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้ครอบคลุมการบรรเทาความเสี่ยงด้านเครดิตและด้านสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เงินในบัญชีที่ธนาคารพาณิชย์ (commercial bank money) เพื่อชำระดุล
กรอบหลักการที่ 13 หลักเกณฑ์และกระบวนการเมื่อผู้ให้บริการของระบบมีการผิมนัดชำระ (payment service provider default rules and procedures)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการจัดการที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพสำหรับกรณีมีการผิมนัดชำระ โดยควรคำนึงถึงการจำกัดความเสียหายและความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเพื่อให้สามารถดำเนินการอื่น ๆ ได้ทันเวลา
กรอบหลักการที่ 15 ความเสี่ยงด้านการดำเนินธุรกิจทั่วไป (general business risk)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรระบุ ติดตาม และจัดการความเสี่ยงทั่วไปจากการดำเนินธุรกิจ โดยควรดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เพียงพอต่อความสูญเสียหรือผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้
กรอบหลักการที่ 16 ความเสี่ยงด้านการเก็บรักษาเงินและการลงทุน (custody and investment risk)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้มีการเก็บรักษาเงินหรือสินทรัพย์ไว้อย่างปลอดภัย และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีเพื่อลดผลขาดทุน หรือสามารถนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว

กรอบหลักการและแนวทางสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules)	
กรอบหลักการที่ 17 ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรระบุความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร และจัดให้มีระบบงาน บุคลากร มาตรการ และเครื่องมือที่เพียงพอเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถป้องกัน ติดตาม ตรวจสอบความเสี่ยงจากภัยทุจริตทางการเงินหรือความเสี่ยงจากการใช้ระบบเพื่อเป็นช่องทางในการหลบเลี่ยงหลักเกณฑ์หรือมาตรการของทางการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กรอบหลักการที่ 18 หลักเกณฑ์การรับสมาชิกของระบบ (access and participation requirements)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดหลักเกณฑ์การเข้าร่วมและรับสมาชิกตามหลักการ risk-based criteria ที่เป็นธรรม ไม่ปิดกั้น และเปิดเผยต่อสมาชิกหรือผู้ใช้บริการของระบบ
กรอบหลักการที่ 19 การบริหารจัดการการเข้าร่วมระบบแบบโดยตรงหรือโดยอ้อม (tiered participation arrangements)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดหลักเกณฑ์หรือข้อตกลงเพื่อให้สามารถระบุ ติดตาม และบริหารจัดการความเสี่ยงสำคัญที่อาจเกิดจากการเข้าร่วมระบบโดยอ้อม (indirect participation)
กรอบหลักการที่ 21 ประสิทธิภาพต่อผู้ใช้บริการและระบบการชำระเงินโดยรวม (efficiency and effectiveness)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ (end users) ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงิน และพัฒนาการของระบบการชำระเงิน
กรอบหลักการที่ 22 มาตรฐานการสื่อสารข้อความการชำระเงิน (communication procedures and standards)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดให้ใช้ข้อความและกระบวนการสื่อสารที่เป็นมาตรฐาน
กรอบหลักการที่ 23 การเปิดเผยข้อตกลงทางธุรกิจและข้อมูลที่สำคัญ (disclosure of rules, key procedures, and market data)	ข้อตกลงร่วมทางธุรกิจควรกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน ครบถ้วนประเด็นสำคัญ เพื่อให้ผู้ใช้บริการของระบบ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชน ได้ทราบข้อมูลความเสี่ยง ค่าธรรมเนียม และต้นทุนที่สำคัญ สำหรับการใช้บริการระบบการชำระเงินดังกล่าว ทั้งนี้ ควรเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเท่าที่จำเป็นโดยต้องกลั่นกรองอย่างรอบคอบเพื่อไม่ให้กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบด้วย

หลักเกณฑ์การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ

ผู้ใช้บริการของระบบต้องกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บจากการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ดังนี้

1. กรอบหลักการ

ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บต้องสอดคล้องตามหลักการที่มุ่งหวังให้เกิดความเป็นธรรม ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่ปิดกั้นการเข้าถึงระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) ที่ถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในระบบการเงินและมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการให้บริการการชำระเงิน ผู้ใช้บริการของระบบจึงต้องกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- 1.1 สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของการให้บริการ และการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการการชำระเงินอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 สอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการที่สมเหตุสมผล ซึ่งรวมถึงต้นทุนจากการดำเนินงานประจำ และต้นทุนสำหรับการลงทุนพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการการชำระเงิน
- 1.3 มีความโปร่งใส เป็นธรรม ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติกับผู้ใช้บริการที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย (stakeholders) ทั้งในด้านกระบวนการและผลลัพธ์ของการกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ ไม่ก่อให้เกิดการกีดกันในการประกอบธุรกิจ และส่งเสริมการแข่งขันอย่างเท่าเทียม
- 1.4 สนับสนุนให้ผู้ใช้บริการของระบบสามารถให้บริการได้อย่างยั่งยืน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานและบริการของผู้ใช้บริการของระบบรายใหม่ และไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมซ้ำซ้อน
- 1.5 สนับสนุนให้ผู้ใช้บริการของระบบปฏิบัติตามข้อตกลงในการให้บริการ (service agreements) และข้อตกลงร่วมทางธุรกิจ (business rules) เพื่อให้การให้บริการดำเนินการผ่านช่องทางและรูปแบบที่ถูกต้อง โดยไม่สร้างแรงจูงใจให้เกิดการหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์ดังกล่าว

2. ขอบเขตการบังคับใช้

ให้ผู้ใช้บริการของระบบนำกรอบหลักการข้างต้นมาใช้ในการกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ โดยให้พิจารณาครอบคลุมทั้งบริการในประเทศและบริการระหว่างประเทศ เช่น

- 2.1 กรณีบริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์: ค่าธรรมเนียมการโอนเงินจากบัญชีธนาคารเข้าบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ (fund-in fee) ค่าธรรมเนียมการโอนเงินออกจากบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์เข้าบัญชีธนาคาร (fund-out fee) ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อชดเชยภาระ

ต้นทุนจากการให้บริการร่วมกัน (cost sharing fee) ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกัน เพื่อจัดสรรประโยชน์จากการให้บริการร่วมกัน (interchange fee) และค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันสำหรับบริการโอนเงินหรือรับโอนเงินระหว่างประเทศ (inward and outward remittance fee)

2.2 กรณีบริการรับชำระเงินแทน: ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการที่เป็นร้านค้า ธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน จากการให้บริการรับชำระเงินค่าสินค้าและบริการ หรือการรับชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ผ่านระบบ QR payment หรือ bill payment (merchant service fee) ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อชดเชยภาระต้นทุนจากการให้บริการร่วมกัน (cost sharing fee) และค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อจัดสรรประโยชน์จากการให้บริการร่วมกัน (interchange fee) ซึ่งเกิดจาก merchant service fee

3. ข้อมูลที่ต้องจัดส่งให้ ธปท.

ผู้ใช้บริการของระบบต้องจัดส่งข้อมูลอัตราค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ (ตามตารางแนบ) ให้ ธปท. ทราบ ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการของระบบอาจพิจารณาให้ผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้จัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้ ธปท. เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานได้

ตัวอย่างแบบฟอร์มการจัดส่งข้อมูลการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ

อัตราค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ

ชื่อผู้ประกอบการธุรกิจบริษัท/ธนาคาร....(ผู้ประกอบการธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ
 ที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS))...
 ประเภทใบอนุญาตที่ได้รับ
 ผู้ประสานงาน
 ข้อมูลเพียงวันที่

ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บ แยกตามประเภทบริการ*	อัตราค่าธรรมเนียม (บาท / ร้อยละ)	วันที่เริ่มบังคับใช้
บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์		
ค่าธรรมเนียมการโอนเงินจากบัญชีธนาคารเข้าบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ (fund-in fee)		
ค่าธรรมเนียมการโอนเงินออกจากบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์เข้าบัญชีธนาคาร (fund-out fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อชดเชยภาระต้นทุนจากการให้บริการร่วมกัน (cost sharing fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อจัดสรรประโยชน์จากการให้บริการร่วมกัน (interchange fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันสำหรับบริการโอนเงินหรือรับโอนเงินระหว่างประเทศ (inward and outward remittance fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บอื่น ๆ (ถ้ามี)		
บริการรับชำระเงินแทน		
ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ให้บริการที่เป็นร้านค้า ธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน จากการให้บริการรับชำระเงินค่าสินค้าและบริการหรือการรับชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ผ่านระบบ QR payment หรือ bill payment (merchant service fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อชดเชยภาระต้นทุนจากการให้บริการร่วมกัน (cost sharing fee)		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บระหว่างกันเพื่อจัดสรรประโยชน์จากการให้บริการร่วมกัน (interchange fee) ซึ่งเกิดจาก merchant service fee		
ค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บอื่น ๆ (ถ้ามี)		

* สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามข้อเท็จจริง

คำถาม – คำตอบแบบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ 13 /2569

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินรายย่อย
ที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2569

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1	หากผู้ใช้บริการของระบบมีหน้าที่ต้องรายงานค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมตามประกาศหรือหนังสือเวียนของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถปฏิบัติตามประกาศหรือหนังสือเวียดังกล่าวแทนหลักเกณฑ์นี้ได้หรือไม่	ไม่ได้ โดยผู้ใช้บริการของระบบยังมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประกาศหรือหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประกาศฉบับนี้ด้วย
2	การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ใช้บริการของระบบเรียกเก็บตามหลักการที่ คณะ PSF กำหนด จะสามารถดำเนินการได้อย่างไร	คณะ PSF สามารถให้คำแนะนำในการเลือกพิจารณา กำหนดและทบทวนค่าธรรมเนียมประเภทต่าง ๆ ที่ต้องการข้อสรุปได้ตามความเหมาะสม อาทิ ให้มีการจัดทำขอบเขตและแผนงานการทบทวนค่าธรรมเนียมประเภทต่าง ๆ เช่น อาจเลือกทบทวนค่าธรรมเนียม fund-in และค่าธรรมเนียม fund-out ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันที่ ธปท. ประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่จัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (SIRPS) และจะทบทวนค่าธรรมเนียมประเภทอื่นในระยะต่อไปตามความเหมาะสม